

Prosinec 2023

ŠTĚDRÝ A ŠTĚDŘEJŠÍ: JSOU PLATY A BENEFITY V INSTITUCÍCH EU JIŽ ZA HRANOU?

Jan Rovenský

Shrnutí

Skutečnost, že politici a zaměstnanci institucí Evropské unie mají velmi slušné platy, je notoricky známá. Méně pozornosti je však věnováno dalším výhodám, na které evropští byrokraté, zaměstnanci a poslanci Evropského parlamentu mají nárok – ať už jde o rozličné příspěvky reálně navyšující plat nebo o velmi štědré důchody. Stojí za to se ptát: Jsou tyto výhody zaslouženou odměnou odpovídající náročnosti jejich pracovních rolí, nebo se jedná o nadměrná privilegia překračující hranice dobrých mravů?

Hlavní body

- Europoslanci, úředníci a další zaměstnanci pracující v evropských institucích se těší velmi slušným platům.
- Nepřehledný prales paragrafů různých evropských nařízení, rozhodnutí a dalších zákonů v sobě skýtá štědré benefity, které zahrnují široké spektrum finančních i nefinančních příspěvků.
- Systém odměňování vyžaduje reformu směřující k zjednodušení a větší transparentnosti.

Štědré platy

Není žádným tajemstvím, že europoslanci, úředníci a další zaměstnanci pracující v evropských institucích se těší velmi slušným platům. V rámci Evropského parlamentu mají europoslanci sjednocené platové podmínky. Na základě jednotného statutu poslanců (2005/684/ES, Euratom, 2005) činí měsíční hrubý plat každého poslance 9975,42 eura, což je přibližně 245 tisíc korun. Po odečtení daní a odvodů se čistý plat snižuje na 7776,06 eur, asi 190 tisíc korun („Platy a důchody“, 2023; 2005/684/ES, Euratom, 2005).

Co se týče úředníků a ostatních zaměstnanců v institucích EU, existují specifické platové tabulky pro různé kategorie pracovníků. Administrátoři, asistenti a administrativní pracovníci mají své platové stupně („Kategorie zaměstnanců EU“, 2023; „Calculators of salaries in EU institutions“, 2023), stejně jako vysocí úředníci („Nařízení Rady (EU) 2016/300“). Například absolvent vysoké školy na vstupní pozici AD 5 obdrží hrubý měsíční plat 5453,02 eura, přibližně 133 tisíc korun. Úředník na střední pozici AD 10 vydělává 10110,82 eur měsíčně (asi 247 tisíc korun) a na nejvyšší pozici AD 16 dosahuje plat 23031,28 eur, což odpovídá zhruba 562 tisíc korunám.

Daně z příjmu jsou progresivní a pohybují se v rozmezí 8 až 45 %. Kromě toho se k platu připočítávají další odvody (například penzijní nebo zdravotní) ve výši přibližně 16 %. Platové podmínky jsou také ovlivněny koeficienty, které zohledňují náklady na život a spotřebitelský koš v zemi, kde úředník pracuje. Například v České republice jsou platy o 95,5 % nižší než standardní tabulka, zatímco v Dánsku jsou o 134,7 % vyšší („2023/C 208/04“; „Information on Salaries“, 2023; „How much do EU officials earn?“, 2023; viz příložená tabulka pro platy AD a AST)."

Tabulka 1: Přehled platů AD („Administrators“)

1.1.2023	PLATOVÉ STUPNĚ				
PLATOVÉ TŘÍDY	1	2	3	4	5
16	21 211,18	22 102,50	23 031,28		
15	18 747,14	19 534,93	20 355,79	20 922,13	21 211,18
14	16 569,31	17 265,60	17 991,12	18 491,65	18 747,14
13	14 644,53	15 259,90	15 901,13	16 343,55	16 569,31
12	12 943,31	13 487,20	14 053,96	14 444,95	14 644,53
11	11 439,71	11 920,42	12 421,33	12 766,92	12 943,31
10	10 110,82	10 535,67	10 978,41	11 283,83	11 439,71
9	8 936,26	9 311,77	9 703,09	9 973,02	10 110,82
8	7 898,16	8 230,05	8 575,88	8 814,49	8 936,26
7	6 980,66	7 274,00	7 579,65	7 790,54	7 898,16
6	6 169,72	6 429,00	6 699,14	6 885,53	6 980,66
5	5 453,02	5 682,16	5 920,93	6 085,67	6 169,72
4	4 819,56	5 022,07	5 233,11	5 378,71	5 453,02
3	4 259,65	4 438,68	4 625,20	4 753,86	4 819,56
2	3 764,84	3 923,04	4 087,89	4 201,63	4 259,65
1	3 327,49	3 467,31	3 613,00	3 713,56	3 764,84

Zdroj: „Information on Salaries“, 2023; „How much do EU officials earn?“, vlastní zpracování.

Platy vysokých úředníků Evropské unie jsou odvozeny od nejvyššího tabulkového platu pro administrátory, který činí 23031,28 eur měsíčně. Například předseda Evropské rady, Evropské komise nebo Soudního dvora EU pobírá 138 % této platové základny, což odpovídá 31783,17 eur měsíčně, přibližně 777 tisíc korun. Řadový eurokomisař nebo soudce Soudního dvora EU obdrží 112,5 % základního platu, tedy 25910,19 eur měsíčně, což v přepočtu dělá asi 633 tisíc korun („Nařízení Rady (EU) 2016/300“; viz příložená tabulka).

K zajímavému porovnání dochází, když tyto platy srovnáme s příjmy českého prezidenta, který má plat 341 200 korun měsíčně a náhrady ve výši 317 500 korun, celkem tedy 658 700 Kč měsíčně.

Je důležité zmínit, že platy europoslanců a euroúředníků jsou pravidelně valorizovány. V roce 2018 například úředník na pozici AD 5 vydělával měsíčně 4787,36 eur, na pozici AD 10 to bylo 8876,57 eur a na nejvyšší úřednické pozici AD 16 činil plat 20219,80 eur. Během pěti let došlo k nárůstu platů o přibližně 14 %, což v absolutních číslech představuje nárůst o 665,66 eur pro AD 5, 1234,25 eur pro AD 10 a 2811,48 eur pro AD 16 („2018/C 451/04, 2018“).

Tabulka 2: Přehled platů některých pozic v institucích EU

Orgán	Plat					
	Předseda	Místopředseda	Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku	Člen	Vedoucí soudní kanceláře	Generální tajemník
Evropská rada	138 %					
Rada						100 %
Evropská komise	138 %	125 %	130 %	112,5 %		
Soudní dvůr	138 %	125 %		112,5 %	101 %	
Tribunál	112,5 %	108 %		104 %	95 %	
specializované soudy	104 %			100 %	90 %	
Účetní dvůr	115 %			108 %		

Zdroj: „Nařízení Rady (EU) 2016/300“, vlastní zpracování

Štědřejší důchody

Mnohem diskutabilnější než vysoké platy jsou ale důchody a různé náhrady, příplatky a jiné příspěvky. Nepřehledný prales paragrafů různých evropských nařízení, rozhodnutí a dalších zákonů v sobě skýtá štědré benefity, které zahrnují široké spektrum finančních i nefinančních příspěvků. Tento systém poskytuje europoslancům, evropským úředníkům i jejich rodinným příslušníkům řadu výhod.

Pokud jde o důchody, europoslanci mají nárok na odchod do důchodu ve věku 63 let. Důchod se vypočítává jako 3,5 % ročního platu za každý odsloužený rok, s možností dosažení maximální hodnoty 70 % celkového platu („Platy a důchody“, 2023). V praxi to znamená, že za každý rok ve funkci europoslanec získá přibližně 350 eur (přibližně 8500 Kč) měsíčně. Po pětiletém funkčním období by tak europoslanec mohl v důchodu pobírat přibližně 1750 eur (téměř 43 000 Kč) měsíčně. Pro

europoslance s dvacetiletou službou, tedy čtyřmi funkčními obdobími, by maximální důchod dosahoval 6983 eur (přibližně 170 000 Kč) měsíčně. V případě úmrtí europoslance či bývalého europoslance mají pozůstalí, jako jsou manželka a nezaopatřené děti, nárok na finanční podporu, přičemž výše důchodu pro manželku může dosáhnout až 60 % („2005/684/ES, Euratom“).

Zaměstnanci pracující v rámci evropských institucí mají nárok na důchod po deseti letech služby. Standardní věk pro odchod do důchodu je 66 let, ale existují výjimečné případy, kdy lze pracovat až do 70 let. Zaměstnanci se také mohou rozhodnout odejít do důchodu již ve věku 58 let, avšak v takovém případě se jejich důchod snižuje o 3,5 % za každý rok před dosažením 66 let. Důležitým prvkem je minimální výše důchodu, která v roce 2023 činila alespoň 40 % základního platu asistenta (AST 1), což odpovídalo 1331 eurům hrubého měsíčně, přibližně 32,5 tisíc Kč.

Výpočet důchodu se odvíjí od platové třídy, kterou úředník před odchodem do penze pobíral, a to 1,8 % ročně až do maximálních 70 %. Jako příklad, úředník na pozici AD 10 po 30 letech služby by dosáhl důchodu ve výši 5460 eur měsíčně, což je více než 133 tisíc Kč. Důchody jsou pravidelně valorizovány v závislosti na inflaci. V případě úmrtí úředníka přechází důchod ve výši 60 % na vdovu či vdovce, a to až do konce jejich života.

Zvláštní pozornost si zaslouží nejvyšší pozice v evropských institucích, jako jsou soudci nebo členové Evropské komise. Pro tyto pozice platí dvojnásobný koeficient pro výpočet důchodu, což je 3,6 % za každý odpracovaný rok („Pensions for Staff of European Commission and other EU institutions“, 2023; „Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1023/2013“).

Ještě štedřejší benefity

Kapitolou samou o sobě jsou pak různé benefity a příspěvky spojené s výkonem funkce. Europoslanci například dostávají plnou náhradu cestovních výdajů, včetně nákladů na kanceláře v Bruselu a Štrasburku. To je dáno potřebou pravidelného "kočování" Evropského parlamentu mezi těmito dvěma městy. K dispozici jsou jim také služební automobily. Přestože jsou tyto příspěvky v některých ohledech velmi štedře nastaveny (například proplácení letenek v business třídě nebo první třídy u vlakové dopravy), jedná se o náhrady přímo spojené s výkonem jejich pracovních povinností.

Další kontroverznější příspěvky zahrnují denní paušál 338 eur (přibližně 8250 Kč) na ubytování a související náklady při pobytu v Bruselu nebo Štrasburku z pracovních důvodů. Europoslanci také dostávají měsíční příspěvek ve výši 4778 eur (asi 117 tisíc Kč) na pokrytí všeobecných výdajů souvisejících s parlamentní činností. Tyto výdaje zahrnují náklady na kanceláře, reprezentativní činnosti, techniku a pořádání konferencí a výstav. Kromě toho mají nárok na náhradu dvou třetin léčebných výloh a odchodné ve výši jednoho měsíčního platu za každý rok mandátu, s maximální dobou trvání dvou let („2005/684/ES, Euratom“). Díky těmto příspěvkům může být měsíční plat europoslance výrazně vyšší, přičemž 5000 eur měsíčně je realistická částka.

Euroúředníci zase dostávají různé příspěvky, které mohou jejich plat významně navýšit. Patří mezi ně příspěvek na domácnost, který činí 2 % základního platu plus 213,77 eur, příspěvek na nezaopatřené dítě ve výši 467,13 eur měsíčně a příspěvek na vzdělání dětí v rozmezí od 114,12 do 633,9 eur měsíčně. Také mají nárok na příplatky za práci a pobyt v zahraničí, příspěvek na přesídlení, denní životní příspěvek, příspěvek v případě rodičovské dovolené, nezaměstnanosti a pohřební příspěvek („Information on Salaries“, 2023; „How much do EU officials earn?“, 2023).

Vysocí úředníci EU, jako jsou členové Evropské komise, mají navíc nárok na další příplatky. Patří mezi ně měsíční příspěvek na bydlení ve výši 15 % základního platu a příspěvek na reprezentaci.

Po odchodu z funkce mají nárok na odstupné v rozmezí 40 až 65 % základního platu, trvajícím od půl roku do dvou let („Nařízení Rady (EU) 2016/300“).

Závěr

Cílem této analýzy není podrobně popsat všechny aspekty platů, příspěvků a benefitů dostupných europoslancům, úředníkům a zaměstnancům evropských institucí, ale spíše poukázat na některé problematické aspekty související s tímto systémem.

První problém tkví v jen zdánlivé transparentnosti odměňování a benefitů. Ačkoliv jsou informace o platech a příspěvcích dostupné online, získání kompletního přehledu o konečné sumě je často složitě formulováno a odkazuje na další nařízení a služební řády, což činí situaci nejasnou. Příkladem může být první odstavec článku 12 Nařízení Rady (EU) 2016/300 týkající se důchodu vysokých úředníků, kdy při výpočtu penze uvádí: „Ustanovení čl. 77 druhého pododstavce první věty služebního řádu se použije přiměřeně. Výše důchodu se rovná dvojnásobku sazby uvedené v čl. 77 druhém pododstavci druhé větě služebního řádu použité na základní plat naposledy pobíraný za každý celý rok ve funkci a jedné dvanáctině uvedené částky za každý dokončený měsíc.“ Základní plat může vzrůst až o třetinu nebo polovinu v závislosti na lokalitě pracoviště, počtu rodinných příslušníků a dalších faktorech. Dalším bodem je nastavení důchodů. Systém automaticky valorizovaných důchodů až do výše 70 % posledního platu je výjimečný a ve srovnání se standardními podmínkami v Evropě představuje luxus. Minimální důchod navíc výrazně převyšuje průměrnou penzi v mnoha členských státech EU.

Významným problémem je také ospravedlnitelnost některých příspěvků. Není například jediný důvod, proč by eurokomisaři s platem v přepočtu přesahujícím 600 tisíc korun měsíčně, s plně hrazenými cestovními náklady, měli mít nárok na příspěvek na reprezentaci ve výši v přepočtu 15 tisíc korun nebo příspěvek na bydlení ve výši bezmála 100 tisíc měsíčně. Takové příspěvky na reprezentaci a bydlení pak maskují skutečnou výši jejich odměn. Odstupné poskytované vysokým úředníkům po dobu dvou let je také diskutabilní.

Dále je třeba vzít v úvahu dopad těchto systémů na rozpočet EU, zejména vzhledem k rostoucímu počtu evropských úředníků a politiků, jak současných, tak bývalých. Problém není ve výši platů samotných, ale v přídavicích, náhradách a důchodovém systému, který v mnoha ohledech překračuje hranice dobrých mravů a působí, jako by pracovníci evropských institucí byli přepláceni.

Je zřejmé, že tento systém vyžaduje radikální reformu, směřující k jeho zjednodušení a větší transparentnosti. Z bruselských byrokratů se stává jakási přeplácená šlechta, přitom práce v evropských institucích se nijak zásadně nevymyká práci na jiném úřadě. Vysoký plat by měl být dostatečnou odměnou za službu v Bruselu, bez nutnosti dalších štedrých příplatků a benefitů.

Zdroje

- European Union Employment Advisor. (2023). Calculators of salaries in EU institutions. <https://euemployment.eu/european-commission-salary-calculator/>
- European Union Employment Advisor. (2023). How much do EU officials earn? <https://euemployment.eu/how-much-do-eu-officials-earn/>
- Europa.eu. (2023). Information on Salaries. <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/Information-on-salaries-june2023.pdf>
- European Personnel Selection Office. (2023). Kategorie zaměstnanců EU. <https://eu-careers.europa.eu/cs/eu-careers/staff-categories>
- European Union Employment Advisor. (2023). Pensions for Staff of European Commission and other EU institutions. <https://euemployment.eu/european-commission-pensions/>
- Evropský parlament. (2023). Platy a důchody. <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/faq/12/platy-a-duchody>
- Úřední věstník Evropské unie. (2016). Nařízení Rady (EU) 2016/300 ze dne 29. února 2016, kterým se stanoví funkční požitky osob zastávajících vysokou veřejnou funkci v Unii. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0300>
- Úřední věstník Evropské unie. (2013). Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1023/2013 ze dne 22. října 2013, kterým se mění služební řád úředníků Evropské unie a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/cs/ALL/?uri=CELEX%3A32013R1023>
- Evropský parlament. (2005). 2005/684/ES, Euratom: Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 28. září 2005 o přijetí statutu poslanců Evropského parlamentu. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX:32005Q0684>
- Europa.eu. (2018). 2018/C 451/04: Každoroční aktualizace odměn a důchodů úředníků a ostatních zaměstnanců Evropské unie a koeficientů použitelných na tyto odměny a důchody v roce 2018. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52018XC1214\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52018XC1214(01))
- Zákony pro lidi. (2023). 2023/C 208/04: Mimořádná aktualizace odměn a důchodů úředníků a ostatních zaměstnanců Evropské unie a koeficientů použitelných na tyto odměny a důchody v roce 2023 (Podle zprávy Eurostatu ze dne 16. května 2023 o mimořádné aktualizaci odměn a důchodů úředníků EU. [https://www.zakonyprolidi.cz/pravo/eu/dokument?celex=52023XC0615\(01\)](https://www.zakonyprolidi.cz/pravo/eu/dokument?celex=52023XC0615(01))

Autor

JAN ROVENSKÝ

Analytik

Vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, obor anglistika a politologie, v roce 2008 získal doktorát z politické teorie na univerzitě LUISS Guido Carli v Římě. Patnáct let pracoval v deníku Právo, kde zprvu působil v zahraniční redakci. Od roku 2009 pracoval v politickém oddělení, od roku 2018 do ledna 2021 na pozici zástupce šéfredaktora. Od února 2021 je poradcem předsedy hnutí ANO v oblasti médií.

Vydavatel

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

+420 602 502 674

www.politikaspolecnost.cz

office@politikaspolecnost.cz